

Sygn. akt III CZP 93/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie z powództwa B. M. i A. M.
przeciwko J. B.-M.
o zapłatę,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 grudnia 2015 r.
na skutek zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Okręgowy w L.
postanowieniem z dnia 28 maja 2015 r.,

"Czy w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym określenie w pozwie żądania zapłaty odszkodowania za szkodę majątkową w sposób odpowiadający żądaniu przyszłych powtarzających się świadczeń czyni zadość wymaganiu dokładnego określenia żądania pozwu (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.)?"

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 22 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy nakazał B. M. i A. M. solidarnie zapłacić Bankowi [...] S.A.:

1) 22.648,64 zł z umownymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, liczonymi według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w Banku [...] S.A., wynoszącej w dniu wystawienia wyciągu z ksiąg banku 24% w stosunku rocznym,

2) 9.027,18 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lutego 2012 r. do dnia zapłaty,

3) 2.821 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Kwoty te zostały zasądzone tytułem odpowiedzialności wynikającej z hipotek ciężących na nieruchomości lokalowej przy ul. N. nr [...] w L., którą B. M. i A. M. kupili nie wiedząc o hipotekach, ponieważ notariusz J. B.-M., która sporządziła akt notarialny umowy sprzedaży nieruchomości nie potwierdziła oświadczeń sprzedawcy na podstawie aktualnego odpisu z księgi wieczystej, lecz oparła się na zawiadomieniu o wpisie do księgi wieczystej sprzed sześciu lat.

Pozwem z dnia 17 grudnia 2013 r. B. M. i A. M. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od J. B.- M. kwot zasądzonych od nich nakazałem zapłaty z dnia 22 lutego 2012 r., „tj.:

1) kwoty 22.648,64 zł z umownymi odsetkami od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, liczonymi według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w Banku [...] S.A., wynoszącej na dzień wystawienia wyciągu z ksiąg banku 24% w stosunku rocznym,

2) kwoty 9.027,18 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lutego 2012 r. do dnia zapłaty,

3) kwoty 2.821 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania”,

tytułem odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 6 listopada 2014 r. zasądził od J. B.-M.:

1) kwotę 34.536,82 zł z:

- odsetkami umownymi od 22.688,64 zł, według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w Banku S.A., która w lutym 2012 r. wynosiła 24% w stosunku rocznym, od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;

- odsetkami ustawowymi od 9.027,18 zł, w wysokości 13% w stosunku rocznym, od dnia 20 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem możliwości zmiany stopy tych odsetek;

2) oddalił powództwo w pozostałej części;

3) zasądził kwotę 2.468 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sądowi Okręgowemu podczas rozpoznawania apelacji pozwanej J. B.-M. od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 6 listopada 2012 r. nasunęło się przytoczone wyżej zagadnienie prawne. Sąd Okręgowy zauważył, że żądanie pozwu wniesionego przez B. M. i A. M. nie było określone dokładnie. Brak precyzji dotyczył dwóch części żądania: po pierwsze, odszkodowania za szkodę polegającą na zasądzeniu nakazem zapłaty od powodów odsetek umownych od kwoty 22.688,64 zł za okres od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty oraz po drugie, odszkodowania za szkodę polegającą na zasądzeniu nakazem zapłaty od powodów odsetek ustawowych od kwoty 9.027,18 zł za okres od dnia 20 lutego 2012 r. do dnia zapłaty. W tym zakresie żądanie pozwu B. M. i A. M., mimo iż dotyczące świadczenia jednorazowego, upodobniało się - w ocenie Sądu Okręgowego - do żądania przyszłych powtarzających się świadczeń (art. 190 k.p.c.). Spostrzeżenie to zrodziło wątpliwość Sądu Okręgowego, czy tak ujęte żądanie pozwu, dotyczące jednorazowej zapłaty odszkodowania, spełnia wymagania art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. co do oznaczenia żądania pozwu - za czym mogłoby przemawiać podobieństwo tego ujęcia do żądania przyszłych powtarzających się świadczeń, czy też nie spełnia ono tych wymagań - za czym przemawia jednorazowy charakter dochodzonego przez powodów świadczenia odszkodowawczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według utrwalonej w judykaturze wykładni art. 390 k.p.c., przedmiotem zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia może być jedynie kwestia prawna budząca poważne wątpliwości, której wyjaśnienie jest niezbędna do rozstrzygnięcia sprawy

Przedstawione w sprawie zagadnienie prawne nie spełnia tych wymagań. Choć jest przedmiotem wątpliwości składu Sądu, który je sformułował, nie można uznać, że budzi ono poważne wątpliwości w rozumieniu art. 390 k.p.c.

Według art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c., pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać dokładnie określone żądanie. Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. w sprawie o odszkodowanie w pieniądzu (art. 363 § 1 zdanie pierwsze *in fine* k.c.) żądanie powoda musi określać wysokość dochodzonego odszkodowania przez podanie oznaczonej sumy pieniężnej. Niedopuszczalne jest żądanie w pozwie zasądzenia odszkodowania w wysokości sumy pieniężnej odpowiadającej wynikowi przeprowadzonego rozliczenia lub pozostawienie przez powoda w pozwie określenia wysokości sumy pieniężnej odszkodowania sądowi lub biegłemu.

Całkowicie chybione są odniesienia w sprawie do art. 190 k.p.c., przewidującego możliwość dochodzenia przyszłych powtarzających się świadczeń (z takich stosunków, jak najem, dzierżawa, dożywocie, ubezpieczenie), i oparte na nich rozważania o możliwości odstąpienia od określenia żądania pozwu przez dokładne podanie dochodzonej sumy pieniężnej.

W sprawie w związku z dochodzeniem przez powodów odszkodowania za szkodę, polegającą na zasądzeniu odsetek umownych od kwoty 22.688,64 zł za okres od dnia 10 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, oraz za szkodę, polegającą na zasądzeniu odsetek ustawowych od kwoty 9.027,18 zł za okres od dnia 20 lutego 2012 r. do dnia zapłaty - nieokreślonego dokładnie, w sposób spełniający wymagania art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. - zaistniał zatem brak formalny pozwu w rozumieniu art. 130 k.p.c., podlegający usunięciu na żądanie sądu przed nadaniem biegu temu pismu pod rygorem jego zwrócenia. W razie dostrzeżenia przez sąd braku formalnego dopiero po otrzymaniu biegu przez pozew

i nieusunięciu tego braku na żądanie sądu, powinno dojść do zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Usunięcie braku dotyczącego oznaczenia żądania pozwu w jeden z wskazanych sposobów i zastosowanie w razie nieusunięcia tego braku sankcji przewidzianych w art. 130 lub 177 § 1 pkt 6 k.p.c. jest jednak możliwe tylko w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Poza tym Sąd Rejonowy, jak wynika z treści wydanego przez niego wyroku, sam doprecyzował żądanie pozwu; czy zasadnie - można pozostawić na uboczu.

Zadaniem sądu na etapie postępowania apelacyjnego jest merytoryczne rozpoznanie sprawy w granicy zaskarżenia apelacyjnego połączone z dokonaniem oceny zasadności zaskarżonego wyroku: zweryfikowanie trafności apelacji i wydanie stosownego rozstrzygnięcia na podstawie stanu faktycznego i prawnego z chwili zamknięcia rozprawy. Nie jest rolą Sądu Najwyższego wchodzenie w tę materię, gdy w świetle przyjętych reguł wykładni i poglądów orzecznictwa oraz doktryny zagadnienie przedstawione do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 k.p.c. nie budzi poważnych wątpliwości w rozumieniu tego przepisu.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji (art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U.2013.499 ze zm.).